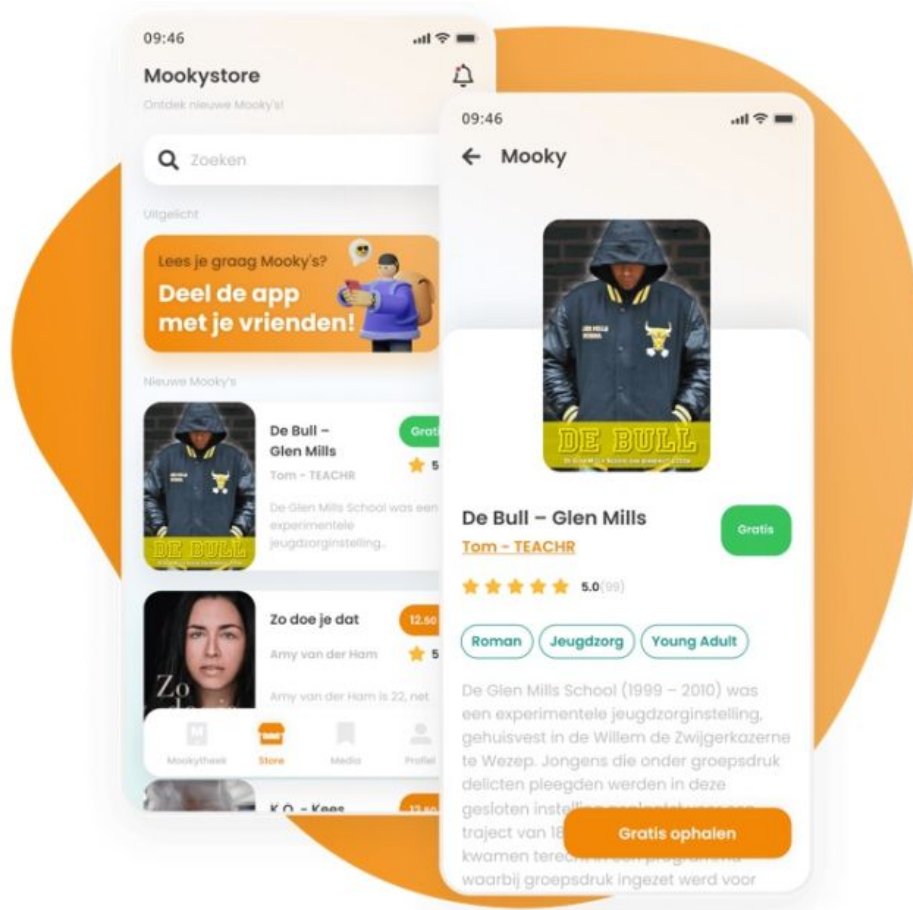

Mooky: lezen met verrijking

07-04-2022 11:00

Tom van Eijk bedacht de Mooky, een digitaal boek dat meer is dan alleen letters. Mooky's worden verrijkt met afbeeldingen, video's, audio, woordenboeken, polls, quizzes of challenges. Sinds vorige week zijn de eerste publicaties op zijn digitaal leesplatform Mooky.app te vinden. Op termijn krijgen auteurs en uitgevers ook de mogelijkheid om zélf Mooky's te ontwikkelen.

'Ga strak staan naar staf!' Wie *De Bull* van Tom van Eijk zit te lezen en even niet weet wat hier wordt bedoeld, scrolt met één vingerveegje terug en vindt een verklarende woordenlijst. Strak staan is in de houding staan met rechte rug en de armen met platte handen langs de naad van je broek. De staf bestaat uit medewerkers van de

Glen Mills School, waar het spannende verhaal zich afspeelt.

Jongeren bereiken

Vijf jaar geleden kwam *De Bull* van Tom van Eijk nog gewoon uit als een papieren boek over een experimentele jeugdzorginstelling. Nu is het een zogeheten Mooky, een digitaal boek dat wordt verrijkt met afbeeldingen, video's, audiofragmenten of woordenboeken.

Tom van Eijk, die zich als docent Nederlands al langer bezig hield met e-learning, is de geestelijk vader van het digitaal leesplatform Mooky. "Het idee ontstond in de zomer van 2020. Ik dronk een kopje koffie met Kees Oosterling, een 87-jarige man, die net als ik in het bestuur van Stichting JOW! zat. Deze organisatie brengt jong en oud bij elkaar. Kees wilde graag zijn levensverhaal opschrijven, maar op zo'n manier dat het niet alleen herkenbaar is voor senioren, maar ook voor jongeren vanaf een jaar of zestien. We dachten eerst aan het toevoegen van QR-codes, maar dat wordt al vaak gedaan. Boeken met verrijkte content, zoals audio, video en afbeeldingen, leek ons een betere manier om jongeren te bereiken. Zo ontstond Mooky."

Meer dan honderd verrijkingen

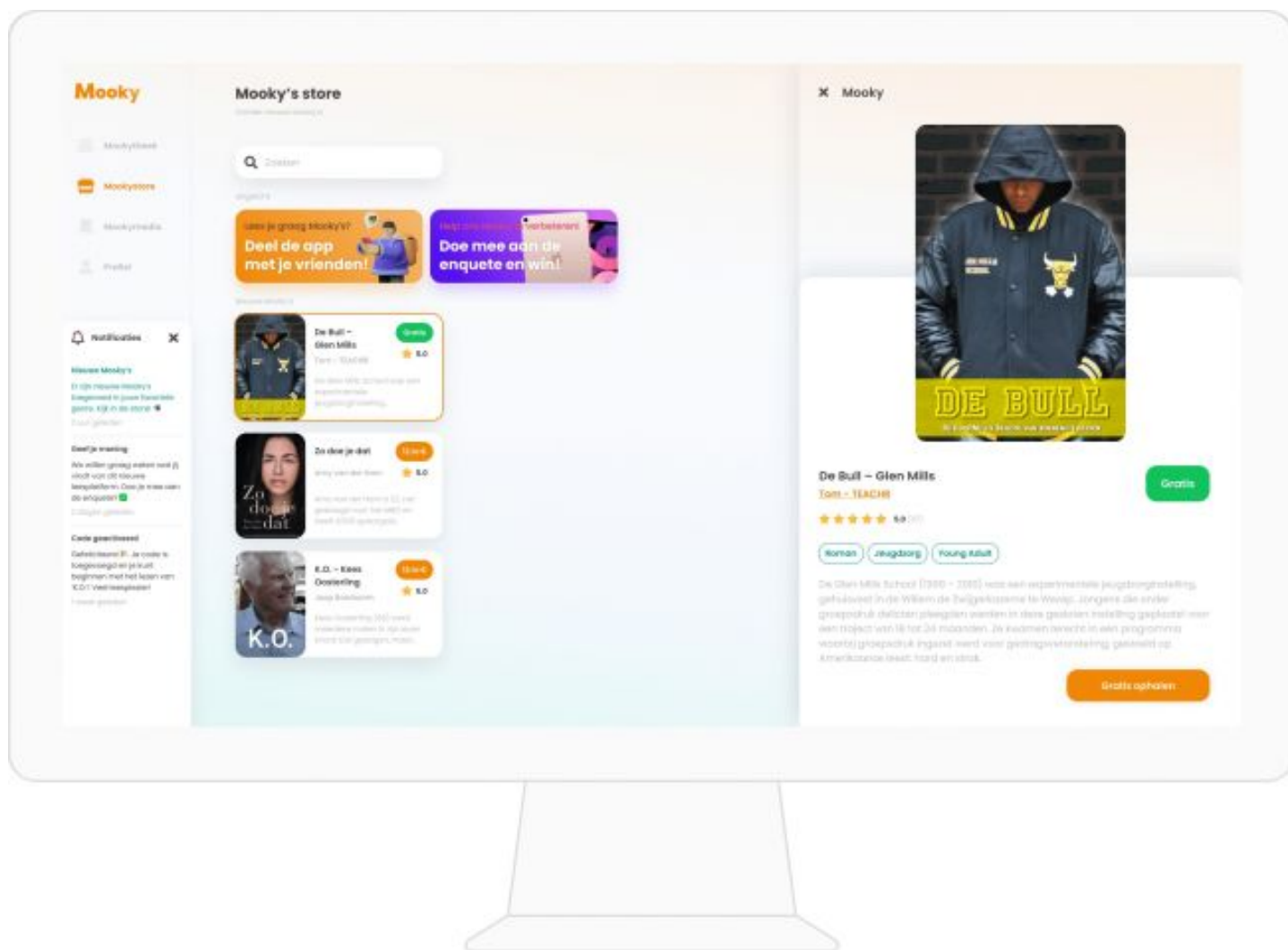
Het boek van Kees Oosterling was nog niet klaar, maar *De Bull* van Van Eijk kon wel meteen gebruikt worden en leende zich bovendien goed voor een Mooky. Van Eijk voorzag zijn verhaal van meer dan honderd verrijkingen, waaronder filmpjes, audiofragmenten, een woordenboek en augmented reality die het mogelijk maakt rond de kazerne te lopen, waar het boek zich afspeelt. Dit voorbeeld testte hij in 2020 op scholen. Met succes. Uit het testonderzoek bleek dat 75 procent van de jongeren vaker wilde gaan lezen door de manier waarop Mooky verhalen aanbood. 86 procent van de scholieren gaf aan dat de verschillende multimediale elementen hen uitdaagden om verder te lezen.

"Voor ons reden om het idee verder te gaan ontwikkelen. Vorige week zijn we officieel live gegaan met twee publicaties: *De Bull* (gratis) en *Het roer om* van Hugo Verkley van Vesper Publishing (€ 9,95)," vertelt Van Eijk.

Lezen centraal

Binnenkort verschijnen ook het in eigen beheer uitgegeven *Zo doe je dat* van Amy van der Ham en *Verlieskracht*, het levensverhaal van Kees Oosterling, opgetekend door Joep Boerboom. Stuk voor stuk zijn ze voorzien van veel verrijkte elementen.

"In *Verlieskracht* zitten bijvoorbeeld stukken die voorgelezen worden door Catherine Keyl, een verteller die beide doelgroepen kennen. Deze audiofragmenten worden strategisch ingezet bij spannende alinea's. Het is niet de bedoeling dat het hele boek voorgelezen wordt; we willen geen luisterboekplatform zijn en het moet ook niet te makkelijk worden. Lezen staat centraal."

Maar hoe leuk dat lezen ook is, het boek wordt nóg interessanter met een recept voor tulpenbollen van het beroemde sterrenrestaurant De Librije. “In verband met de oorlog hoor je vaak over tulpenbollen. Maar hoe smaken ze en hoe maak je ze klaar? Het recept voegt iets toe. Al ben je als lezer niet verplicht het te lezen. Je kunt verrijkte content ook overslaan of opslaan en later lezen, beluisteren of bekijken.”

Nu werken externe partijen nog kosteloos mee vanuit goodwill, maar Van Eijk verwacht dat dat in de toekomst niet meer zo zal zijn. “We kijken ook naar wat er al aan verrijkte content bestaat, die we kunnen toevoegen. Joep Boerboom, die het verhaal van Kees opschreef, heeft bijvoorbeeld veel research gedaan en krantenartikelen geleverd die we kunnen inscannen en plaatsen. Ik ben de eindredacteur die alles samenstelt. Daarnaast maak ik zelf veel materiaal, met behulp van een cameraman, grafisch vormgever of designer.”

Deze zomer gaat Mooky een samenwerking aan met uitgeverij Unieboek Het Spectrum en cultureel platform Rijnbrink. “Samen gaan we de jeugdroman *Match* van Buddy Tegenbosch als Mooky uitbrengen. Gelderse en Overijssels bibliotheken zullen deze Mooky in de zomer gratis aanbieden. In het najaar komt er nog een back to school-actie. Zo laten we jongeren en jongvolwassenen op een eigentijdse manier kennis maken met het lezen van young adult-literatuur. Ook willen we ze motiveren om méér te lezen.”

Ook voor dertigers

Toch zijn het niet uitsluitend jongeren waarop Mooky zich richt. “*Het roer om* is juist interessant voor de doelgroep tussen dertig en veertig jaar. Dat boek gaat over tien mensen die iets heel anders in hun leven zijn gaan doen. Een thema dat meer bij een oudere leeftijdsgroep speelt. Ook kunstboeken, kookboeken, non-fictie of fictie voor volwassenen zouden heel goed als Mooky kunnen verschijnen.”

Al is volgens Van Eijk niet elk boek geschikt om verrijkt te worden. “Dat is afhankelijk van het verhaal. Soms is het helemaal niet nodig om elementen toe te voegen of leent een publicatie zich er niet voor. Van tevoren moet je daarom goed kijken of je ervoor kiest of niet.”

Zelf verrijken

In de nabije toekomst zal het leesplatform auteurs en uitgevers de mogelijkheid bieden om zelf een account aan te maken en Mooky's te ontwikkelen. “Zij kunnen dan de tekst van hun boek importeren en vervolgens de elementen op de juiste plek invoegen. Een soort drag and drop.”

Sinds Mooky online is hebben tweehonderd lezers zich aangemeld. Van Eijk verwacht dat die aantallen nog flink zullen toenemen dankzij de samenwerking met Rijnbrink en Unieboek Het Spectrum, “Daarna zal het vermoedelijk weer wat afvlakken, omdat we weinig vervolgpublishaties hebben. Ik roep uitgevers daarom op om contact met ons op te nemen als zij zelf ook Mooky's willen maken. Wij hebben er de ruimte en mogelijkheden voor.”

Meer informatie: www.mooky.app